

πλούσιοι δὲν ἔχουν ἄλλα ἐπιθετα. Πᾶσαι αἱ οἰκογενειακαὶ καὶ κοινωνικαὶ ἡδοναὶ εἶναι αἰνίγματα δι' αὐτόν. Πόσον τοὺς λυποῦμαι, διότι ἐν ἐβλεπον τὸν Ἰησοῦν πρὸς αὐτοὺς ἐρχόμενον θὰ ἐβλεπε μᾶλλον τοὺς γυμνοὺς πόδας καὶ θὰ ἐνόμιζον ἴσως ὅτι ἐπαιτεῖ ὑποδήματα. Ἐάν ὁ Ἑρως ἔκρουε τὴν θύραν των, θὰ ἐνόμιζον ὅτι τὸ μαιράκιον τοῦτο ἔχει κατὰ νοῦν νὰ συνάψῃ δάνειον καὶ θὰ κλείσουν τὴν θύραν αὐτῶν. Ὅταν τέλος τείνωμεν πρὸς αὐτοὺς χεῖρα πλήρη ἀγάπης καὶ ἀφροσύσεως, νομίζουσιν ἴσως ὅτι τείνομεν αὐτὴν ζητοῦντες ἐλεημοσύνην. Ἰδοὺ ἡ ἐκδίκησις τῶν πεινόντων, καὶ τῶν ῥακενδυτῶν. Ἐκχαμον τὴν διήγησιν ταύτην, ἀδελφοί μου, διὰ νὰ ἀναζωπυρήσω τὸ θάρρος σας. Δὲν λέγω ὅτι εἰκοσαέτης εἶναι εὐτυχὴς τις ἐντὸς καλύβης, ὅταν μάλιστα χιὼν καὶ ψῦχος ὑπάρχει ἐπ' αὐτῆς, διότι ἡ μεγάλη πτωχία καταστρέφει τὰ πάντα, ὡς καταστρέφει τὸ ψῦχος τῆς ἀνοίξεως τὸ ἄνθος ἐν τῷ κήλκι του, ἀλλὰ ἐάν ἡ δυστυχία αὕτη εἶναι ἀφόρητος, εἶναι βέβαιός τις ὅτι ἀγαπᾶται διὰ τὴν μεγάλην ψυχὴν του καὶ τὸ πτωχὸν του πνεύμα. Καὶ τοῦτο ἀρκεῖ, διότι δὲν ἀγορεύεται».

Α. Σ. Β.

ΕΤΑΙΡΕΙΑΙ ΚΑΙ ΣΥΛΛΟΓΟΙ

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ.

Συνεδρία τῆς 28 δεκεμβρίου.

Ἡ συνεδρία προεδρεύεται ὑπὸ τοῦ προέδρου κ. Ἀναστασίου Χρηστίδου. Ἀναγνωσθέντων καὶ ἐπικυρωθέντων τῶν πρακτικῶν τῆς προτέρας συνεδρίας, ἀνακοινῶνται περίληψις τῶν εἰσελθουσῶν ἐπιστολῶν, ἐφ' ὧν ποιεῖται τινὰς παρατηρήσεις ὁ πρόεδρος καὶ ἐφ' ὧν ἀποφάσεις τινὲς λαμβάνονται. Εἶτα ὁ κ. Ματθαῖος Παρανίκας, ὁ λίαν γνωστὸς ἐκ τοῦ Σχεδιασματος αὐτοῦ καὶ πολλῶν μελετῶν περὶ τε ἄλλων θεμάτων καὶ περὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἡμῶν ἡμνογραφίας, μελετῶν, ἄς, πρὸ ἐτῶν ἀνακοινώσας τῷ Ἑλληνικῷ Φιλολογικῷ Συλλόγῳ, ἐδημοσίευσεν διὰ τοῦ περιοδικοῦ αὐτοῦ συγγράμματος, ἀναγινώσκει τὰ «Περὶ τοῦ λεγομένου Ἀκαθίστου Ὑμνου, ὑπὸ ἱστορικῆν, ποιητικῆν καὶ μετρικῆν ἐποψίν». Καὶ ὑπὸ ἱστορικῆν μὲν ἐποψίν διεξερχόμενος τὸ θέμα αὐτοῦ ὁ ἀγορευτὴς ἐκτίθησι τὰς διαφόρους γνώμας περὶ τοῦ χρόνου τῆς συντάξεως τοῦ Ὑμνου, συντάσσεται δὲ τῇ τῶν δοξαζόντων ὅτι οὗτος ἐποιοῖται ἐπὶ τῆς προσβολῆς τῶν Ἀδάρων καὶ Περσῶν, ἐπὶ Ἡρακλείου, καὶ οὐκ ἐπὶ Πωγωνάτου, ἐπὶ τῆς πολιτοκρίας τῶν Ἀράδων. Τὴν γνώμην δὲ αὐτοῦ ταύτην, ὑπὲρ ἧς ἀπεφάνητο καὶ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ὁ παρ' ἡμῶν γνωστὸς βυζαντινολόγος κ. Α. Mordtmann, ὁμιλήσας περὶ Ἀδάρων καὶ Περσῶν πρὸ τῆς Κωνσταντινουπόλεως (ἴδε Ἐδδ. Ἐπιθ. Τεύχος 5, σελ. 70—71) ὑπεστήριξε μάλιστα ἐπικαλεσάμενος μεμβράνινον κώδικα, ἀποκείμενον ὑπὸ τὸ στοιχεῖον Θ ἐν τῇ κατὰ Χάλκην Θεολογικῇ Σχολῇ, παροσιάζοντα δὲ διαφορὰς γραφῆς

πρὸς τὴν τοῦ Τριφδίου, οἷαι ἐν τῇ β' στάσει, I, ἀντὶ «Χαῖρε, ἡ τῆς βαρβαροῦ λυτρουμένη θρησκεία», Χαῖρε, ἡ τῆς πολυθέου λυτρουμένη θρησκεία», ἀντὶ «Χαῖρε, πυρὸς προσκύνησιν παύσασα», «Χαῖρε, πυρὸς προσκύνησιν σβέσσασα», ἀντὶ «Χαῖρε, πῖστων ὁδηγέ», Χαῖρε, Περσῶν ὁδηγέ», ἐξ ὧν σαφῶς δηλοῦται ὅτι πρόκειται περὶ πολυθεϊστών, περὶ πυρολατρῶν, πρόκειται περὶ τῶν Περσῶν. Τὸ δὲ ἀπαντῶν παρ' Ἀμαρτωλῶ, ὅτι ὁ Ἀκάθιστος ἐτυπώθη ἐπὶ Ἡρακλείου, σημαίνει, λέγει, ὅτι καθωρίσθη νὰ ψάλληται, οὐκ ὅτι ἐποιοῖται, διότι ἐποιοῖται μὲν ἐπὶ Ἡρακλείου, καθιερώθη δὲ εἶτα νὰ ψάλληται τῷ σαδδάτῳ τῆς πέμπτης τῶν νηστεῶν ἐβδομάδος. Καὶ τοιαῦτα μὲν ὑπὸ ἱστορικῆν ἐποψίν περὶ τοῦ Ὑμνου, ὃν ποίημα ἀποδέχεται ὁ κ. Μ. Παρανίκας Σεργίου τοῦ πατριάρχου, καθὰ μαρτυρεῖ ὁ Μαρκανδὸς Κώδιξ καὶ οὐκ τοῦ Πισίδου.

Ὑπὸ μετρικῆν δ' ἐποψίν ὁ κ. Παρανίκας ἀποφαίνεται γνώμην ὅτι μέτρον ἔχει τὸν παιῶνα περὶ οὗ ὡς καὶ περὶ μέτρου καθόλου ἐκτενῆ ποιεῖται λόγον, ἀνακοινούμενος ἅμα ὅτι καὶ τοὺς εἰκοσιτέσσαρας Οἰκῶν ἐστιχοποίησε ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀρχαίων μέτρων, διορθώσας πρὸς τοῦτοις καὶ τὸ κείμενον ἐν πολλοῖς, πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ ἔχον ἀρχαίους κώδικας καὶ ἰδίᾳ τὸν προορηθέντα τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς. Ἐν τῇ ἀναπτύξει δὲ τοῦ θέματος αὐτοῦ ὁ κ. Παρανίκας παρατηρεῖ ὅτι φαίνεται ὅτι περὶ τοῦ Ἀκαθίστου ὑπῆρχον δύο τυπικά, ὧν τὸ μὲν συντομώτερον τῶν πόλεων χάριν, τὸ δὲ ἐκτενέστερον τῶν μοναστηρίων χάριν, καὶ ὅτι τὸ μὲν Τριφδίον ἔχει τὸ τῶν μοναστηρίων ἐκτενέστερον, ὁ δὲ Κώδιξ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τὸ συντομώτερον. Ὁ ἀγορευτὴς ἐκτίθησι τὴν κατὰ μέτρον κατάταξιν τοῦ Ὑμνου, ἀρχόμενος ἀπὸ τοῦ Κοντακίου

Τῷ υπερμάχῳ στρατηγῷ τὰ νικητήρια
ὡς λυτρωθεῖς τῶν δεινῶν εὐχαριστήρια

Ἐπίσης δὲ ὁ κ. Παρανίκας παρατηρεῖ ὅτι δεόν νὰ λέγωμεν τῆς Ἀκαθίστου καὶ οὐκ τοῦ Ἀκαθίστου. Ὑπὸ ποιητικῆν δὲ ἐποψίν, ποιησάμενος ἀνάλυσιν τῶν Οἰκῶν καὶ τὰς καλλονὰς αὐτῶν ἀποδείξας, ἀποφαίνεται αὐτὸν θαυμάσιον.

Μετὰ τὸ πέρας τοῦ ἀναγνώσματος ἔλαβον τὸν λόγον οἱ κ.κ. Χρ. Χατζηκρήστου καὶ Ὁδ. Ἀνδρεάδης καὶ ἐπὶ νηέγκον παρατηρήσεις τινάς.

Ὁ πρόεδρος συγχάριε τῷ κ. Παρανίκᾳ καὶ εὐχαριστεῖ αὐτὸν ἐπὶ τῇ ἐνδιαφέροντι αὐτοῦ ἀναγνώσματι.

Περὶ τοῦ ἀκαθίστου Ὑμνου ἐλάβομεν καὶ τὰ εξῆς:

Ὁ Κ. Krumbacher (Geschichte der Byzantinischen Litteratur σ. 318—319) ἀποδίδωσι τὸν Ἀκαθίστον Ὑμνον (ἢ ἀπλῶς τὸν Ἀκαθίστον) τῷ πατριάρχῳ Σεργίῳ, περὶ δὲ τοῦ ὀνόματος λέγει ὅτι ἐκλήθη οὕτως ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὰ Καθίσματα, ὡς καθημένων τῶν ψαλτῶν ψαλλόμενος. Χρόνον συνθέσεως αὐτοῦ καθορίζει τὸ 626, κατ' ἀξιοπιστον, ὡς λέγει, μαρτυρίαν (nach einer glaubwürdigen Nachricht), ἐπὶ τῆς ἐφόδου τῶν Ἀδάρων (als die Hauptstadt von den Avaren bedroht war). Τὴν ἀπόδοσιν τοῦ Ἀκαθίστου ὑπὸ τινῶν τῷ Γεωργίῳ Πισίδῃ (ὑπὸ J. Querci ἐν τοῖς Opera Georgii Pisidae, Romae 1777) ἀποκαλεῖ ὁλως αὐθαίρετον (ganz willkürlich). Ἐν

τέλει λέγει ὅτι ὁ φιλόπονος στιχουργὸς Μανουὴλ Φιλῆς (1280—1350) παρέφρασεν εἰς τριμέτρους ἰαμβικούς τὸν Ἀκαθίστον, τὴν παράφρασιν δὲ ταύτην ἐξέδωκε σὺν τοῖς ἄλλοις τοῦ αὐτοῦ ἔργοις ὁ E. Miller, Manuelis Philae carmina, 2 voll., Paris, 1855—57. Ἀκριβῶς δὲ πρὸς τὴν παράφρασιν ταύτην τὴν πανάρχαιον ἔδει ν' ἀντιπαραθέσῃ καὶ ἐπ' αὐτῆς στήριξῃ τὰς διορθώσεις αὐτοῦ ὁ πρόχθερ τὸ σοφὸν περὶ τοῦ Ἀκαθίστου Ὑμνου ἀνάγνωσμα ἀναγνοῦς ἐν τῷ Ἑλληνικῷ Φιλολογικῷ Συλλόγῳ πολυμαθὲς καθηγητὴς κ. Μ. Παπανίκας, ἀλλ', ὥς φαίνεται, διέλαθε τὸν σοφὸν ἄνδρα ἢ τοῦ φιλῆ ἔργασία, εἰκότως δὲ. λῖαν παρ' ἡμῖν σπανιζόντων τῶν βιβλίων, τῆς δὲ τοῦ Ἑλληνικοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου βιβλιοθήκης στερουμένης καὶ αὐτοῦ τοῦ παγκοίνου καὶ εὐτελοῦς, ἀλλὰ τοσοῦτον ταῖς ἡμετέραις μελέταις χρυσίου E. A. Sophocles, Greek lexicon of the Roman and Byzantine periods!

Ἑταιρεία τῶν μεσαιωνικῶν ἐρευνῶν.

Τὸ Γραφεῖον τῆς Ἑταιρείας ταύτης παρακαλεῖ ἡμᾶς νὰ σημειώσωμεν, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν πρακτικῶν αὐτῆς, καὶ κατ' αἰτησίν τοῦ κ. Ἡλία Ἀλεξανδρίδου, ὅτι κακῶς ἐξηγίθη ἡ γνώμη αὐτοῦ, ἣν ἐγγράφως ὑπέβαλε περὶ ἀγιασμάτων ὡς ὁδηγῶν πρὸς τοποθέτησιν βυζαντινῶν ναῶν. Τὸ πρακτικὸν τῆς ΣΚΒ' συνεδρίας ἀναφέρει, σχετικῶς πρὸς τὰ ἐν τῇ γνωμοδοσίᾳ τοῦ κ. Ταπεινοῦ ὅτι «ὁ κ. Ἀλεξανδρίδης, ὑπεραπολογούμενος τῆς θέσεως αὐτοῦ, προστίθησι λέξεις τινὰς περὶ τῶν ἰδεῶν αὐτοῦ, μὴ ἐρμηνευθεῖσιν ὑπὸ τοῦ κ. Ταπεινοῦ». Ἀλλ' ὡς δὲ καὶ ἡ πρώτη ἐγγράφος γνωμοδότησις τοῦ κ. Ἀλεξανδρίδου, καὶ ἡ δευτέρα, μᾶλλον ἐκτενής, ἀναπτύσσουσα τὰς θεωρίας τῆς πρώτης, οὐδαμῶς εἰσάγει παρακεκινδυνευμένας ἀρχάς, οὔτε ἀφίσταται τῆς λογικῆς, ἱστορικῆς, καὶ τοπογραφικῆς ἐξετάσεως, ὥς δειχθῆσεται, ὅτε ἐκδοθῆσεται ἡ γνωμοδοτήσις αὐτῇ.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Γνωστὸν ὅτι ὁ ἐνδοξὸς Δανὸς θαλασσοπόρος Behring, ὁ ἀνακαλύψας τὸν ὁμώνυμον αὐτῷ πορθμὸν, εἰσῆλθεν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Ρωσίας ἀπὸ τοῦ 1728 καὶ ἀπέθανεν ἐκ στομακᾶκης ἐν τῇ νήσῳ τοῦ Behring, εἰς ἣν κατέφυγε μετὰ τῶν συντρόφων αὐτοῦ μετὰ τὸ ναυάγιον τοῦ πλοίου δι' οὗ ἔμελλε νὰ ἐκτελέσῃ νέαν θαλασσοπορίαν, κατὰ δεκέμβριον τοῦ 1741. Πέριστον οἱ ἀξιωματικοὶ τοῦ ρωσικοῦ μεταφορικοῦ Αἰσούτ, τοῦ στόλου τῆς Σιδηρίας, ἀπεβιβάσθησαν εἰς τὴν ὁμώνυμον τῷ θαλασσοπόρῳ νήσον καὶ ἀναζητήσαντες ἀνεύρον τὰ λείψανα τοῦ ἐνδόξου θαλασσοπόρου ὑπὸ σωρὸν λίθων ἀτάκτως ἐρριμμένων. Δι' ἐράνου, ἐνεργηθέντος ὑπὸ τῶν ἀξιωματικῶν τούτων, ἀνηγέρθη κατὰ τὴν θέσιν ἐκεῖνην μαυσωλεῖον ἐκ γρανίτου, ὅπερ ἐπεστέρθη ὑπὸ σιδηροῦ σταυροῦ.

Ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῶν ἐργασιῶν τοῦ ὑπερκαυκασίου σιδηροδρόμου, ἐνουντος τὰς ἀκτὰς τῆς Κασπίας μετὰ τῆς Σαμαρκάνδης, ἡ ἐξαγωγή τῆς Ρωσίας ἠύξησε κατὰ 110 ο/ο

περίπου, ἀνελθοῦσα, τὸ παρελθὼν ἔτος, εἰς 11 ἑκατομμύρια πούτιων ἐκ 16 χγ. ἑκαστον. Μεταξὺ τῶν μεταφερθέντων ἐμπορευμάτων τὴν πρώτην θέσιν κατέχει τὸ ἀκατέργαστον καὶ κατεργασμένον σάκχαρον. Ἡ Ρωσία λαμβάνει ὡς ἀντάλλαγμα βάμβακα, σπόρους, ἔρια, σταφυλὰς, ἀπὸ δὲ τῆς ἐνάρξεως τῶν ἐργασιῶν τῆς γραμμῆς, ἡ εἰσαγωγή τοῦ βάμβακος ἠύξησεν ἀπὸ 1 1)2 ἑκατομμ. εἰς 2 1)2 ἑκατομμ. πούτιων. Ἡ αὐτὴ γραμμὴ γρησιμεύει καὶ εἰς τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ Ἰνδικοῦ τεύου, ὁστίνος μετεφέρθησαν, κατὰ τὸ παρελθὼν ἔτος, περὶ τοὺς 2000 τόννους.

Οἱ κ. Ricco καὶ Mercalli ἐμελέτησαν τὴν περίοδον τῆς ἐκρήξεως τῆς Stromboli, ἀρξαμένης τὴν 12/24 ἰουνίου ε. ἔ., καὶ ἐξήγαγον τὸ συμπέρασμα ὅτι ἡ Stromboli παρυσίζει πολλῶν μείζονα ἀναλογίαν πρὸς τὴν Αἴτνην ἢ πρὸς τὰ λοιπὰ ἰταλικά ἡφαίστεια. Τῷ ὄντι, ἡ λάβα τῶν δύο τούτων ἡφαιστειῶν ἔχει ὁμοίαν σύστασιν, κατὰ δὲ τὰς παρατηρήσεις τοῦ Mercalli, τῶν τεσσάρων ἢ πέντε τελευταίων ἐκρήξεων τῆς Αἴτνης προηγήθη ἀμέσως ἡ ἡκολούθησε ταύτας παροξυσμοὶς τῆς Stromboli, ἥς ἡ συνήθης κατάστασις χαρακτηρίζεται, ὡς γνωστὸν, ὑπὸ κανονικῆς καὶ ἀδιαλείπτου διαδοχῆς μικρῶν ἐκρήξεων, γινομένων κατὰ διαλείμματα ὀλίγων λεπτῶν.

Ὁ κ. Th. Schlösing ἐξηκολούθησε τὰς σπουδαίας αὐτοῦ ἐρεῦνας ἐπὶ τῆς ἀνταλλαγῆς τοῦ ἀνθρακικοῦ ὀξέος πρὸς τὸ δξυγόνον τῆς τελουμένης μεταξὺ τῶν φυτῶν καὶ τοῦ ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρος, περὶ ὧν ἐγένετο λόγος ἐν τῇ ἡμετέρᾳ Ἐπιστημονικῇ Ἐπιθεωρήσει τῆς 6 δεκεμβρίου, ἐκ δὲ τῶν νέων αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου πειραμάτων ἐξήγαγε τὰ ἐξῆς ἀξιόλογα πορίσματα:

1ον Ὅτι ὁ λόγος τοῦ ὄγκου τοῦ ἐξαφανισθέντος ἀνθρακικοῦ ὀξέος πρὸς τὸν τοῦ ἐμφανισθέντος δξυγόνου, διὰ τῆς ἐνεργείας φυτῶν ἐξετασθέντων κατὰ τὰς ἐξ ἡ ὀκτὼ πρώτας ἐβ-δομάδας τῆς βλαστήσεως αὐτῶν, εἶνε σημαντικῶς κατώτερος τῆς μονάδος, ἥτοι τὸ ποσὸν τοῦ ἐξαφανισθέντος ἀνθρακικοῦ ὀξέος εἶνε σημαντικῶς ὀλιγώτερον τοῦ ἐμφανισθέντος δξυγόνου.

2ον Ὅτι τὸ βάρος τοῦ ὑδρογόνου, τὸ εἰσερχόμενον εἰς τὴν σύστασιν τῆς ὀργανικῆς ὕλης ὀλοκλήρου τινὸς φυτοῦ, εἶνε μείζον τοῦ δυναμένου, μετὰ τοῦ δξυγόνου τῆς ὕλης ταύτης, νὰ σχηματίσῃ ὕδωρ.

3ον Καθ' ἑν τῶν πειραμάτων τούτων, τὸ φυτὸν ἦντλησε τὸ πρὸς σχηματισμὸν τῆς ὀργανικῆς αὐτοῦ συστάσεως δξυγόνον, οὐ μόνον ἐκ τοῦ ὕδατος καὶ ἐκ τοῦ ἀνθρακικοῦ ὀξέος καὶ τοῦ δξυγόνου τῆς ἀτμοσφαιράς, ὡς μέχρι τοῦδε νομιζέται, ἀλλὰ καί, κατὰ σημαντικὰ ποσά, ἐκ τῶν ὀρυκτῶν δξυγονούχων ἀλάτων τοῦ εδάφους, ἅτινα εἰσδύουσι διὰ τῶν ῥιζῶν τοιαῦτα δὲ εἶνε τὰ θεϊκὰ, φωσφορικὰ καὶ ἰδίᾳ τὰ νιτρικὰ ἄλατα.

Οὕτω προφανῶς καταδεικνύεται ὅτι, ὡς πολλάκις ἐλέχθη, τὰ πράσινα φυτὰ ἀποτελοῦσι σύστημα ἀναγωγικόν.

1) Οὕτω καλοῦσιν εἰς τὴν Χημείαν τὰ σώματα τὰ δυνάμενα κατὰ τὴν συνήθειαν καὶ κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον ὑψηλὰς θερμοκρασίας, εἰς ἐπαφὴν ἐρχόμενα μετὰ σωμάτων δξυγονούχων ν' ἀπαιρέτωσιν ἀπ' αὐτῶν δξυγόνον, οἷον τὸ ὑδρογόνον καὶ ὁ ἄνθραξ.